Unitat 1 · Escassetat, decisions i sistemes econòmics

Resum · Llibre de l'alumnat, pàgs. 9–24

L'**escassetat** és la distància entre unes necessitats il·limitades i uns recursos limitats, i obliga a triar. Tota decisió té un **cost d'oportunitat**: el valor de la millor alternativa descartada, no la suma de totes. En decidir comparem **costos i beneficis**; ignorem els **costos irrecuperables** i triem **al marge**, mentre el benefici marginal supera el cost marginal. Els **incentius** (econòmics, socials i ètics) canvien les decisions, i la societat també ha d'equilibrar **eficiència** i **equitat**. No sempre decidim amb racionalitat: l'**economia conductual** descriu biaixos previsibles com l'ancoratge o l'aversió a la pèrdua, i la **teoria de jocs** analitza decisions que depenen de les dels altres, com el **dilema del presoner**, en què la repetició pot afavorir la cooperació, però no la garanteix. Les societats resolen què, com i per a qui produir amb mercats, amb planificació o, més sovint, amb **economies mixtes**; la **frontera de possibilitats de producció** mostra el cost d'oportunitat creixent i les combinacions màximes possibles (les interiors són ineficients). Finalment, l'economia fa servir **models**, hipòtesis i dades, i separa els **fets** de les **opinions**: una afirmació positiva es pot comprovar, una de normativa depèn de valors. Cada decisió, doncs, combina números, biaixos i valors.

Escassetat

- Necessitats il·limitades i recursos limitats
- Factors productius i agents econòmics
- Cost d'oportunitat

Triar

- Costos explícits, implícits i irrecuperables
- Decisió al marge i utilitat marginal
- Incentius, eficiència i equitat

Decidir

- Biaixos: relativitat, manada, dotació, ancoratge, pèrdua
- Teoria de jocs: dilema del presoner i jocs repetits

Sistemes

- Mercat, planificació i economia mixta
- Frontera de possibilitats de producció

Models

- Hipòtesi, teoria i model
- Positiu, normatiu, micro i macro

ON S'EXPLICA AL LLIBRE

- **1.1** Escassetat · 11–12
- **1.2** Triar · 13–14
- **1.3** Decidir · 15–16
- **1.4** Sistemes · 16–18
- **1.5** Models · 18

Material complementari del llibre de l'alumnat. Les persones, empreses i situacions dels casos són fictícies, tret que s'indiqui una altra cosa.